

MRF 2021.212

Østre Landsrets dom af 19. august 2021, 20. afd., sag S-3104-20

Anklagemyndigheden mod T (adv. Lars Henriksen, besk.)

Bøde på 20.000 kr. til udlejer af ejendom med en i 1986 nedlagt olietank på 20.000 liter og en olietank på 8.000 liter i drift for ikke at efterkomme undersøgelsespåbud efter jordforureningslovens § 40, jf. § 41, stk. 3, nr. 2, da udlejer fandtes omfattet af det objektive ansvar i miljøskadeerstatningslovens § 3. Det kunne ikke tillægges betydning, at forureningen stammede fra den nedlagte olietank, da kommunen havde grund til at tro, at forureningen stammede fra olietanken i drift ved meddelelse af påbud.

T var ejer af en udlejningsejendom med oliefyr og en 8.000 liters nedgravet olietank. I 2015 konstaterede Slagelse Kommune i forbindelse med etablering af fjernvarmestik olieforurening på T's ejendom. Kommunen meddelte efter varsel i maj 2015 påbud om forureningsundersøgelser med henvisning til jordforureningslovens § 40 og med bemærkning om, at udgiften til opfyldelse af påbuddet ville blive refunderet efter jordforureningslovens § 76, stk. 4, hvis forureningen ikke kunne henføres til T. Den i påbuddet fastsatte frist blev efter drøftelser med T forlænget til 2. januar 2018, men da påbuddet ikke blev efterkommet, blev der i november 2018 rejst straffesag mod T for at overtræde jordforureningslovens § 88 ved ikke at efterkomme påbuddet efter § 40. T iværksatte herefter en undersøgelse, der viste, at forureningen ikke stammede fra olietanken i drift, men fra en i 1986 nedlagt nedgravet olietank på 20.000 liter. T påstod frifindelse og gjorde til støtte herfor gældende, at der ikke kan meddeles påbud om undersøgelser efter jordforureningslovens § 40 vedrørende en olietank, der blev taget

ud af drift før 1. januar 1992. Byretten fandt T skyldig og idømte en bøde på 20.000 kr., idet byretten afviste, at det kunne føre til et andet resultat, at forureningen måtte antages at stamme fra den nedlagte 20.000 liters olietank, og at kommunen ikke havde særlig mistanke til, at forureningen stammede fra olietanken i drift. T ankede til landsretten, der lagde til grund, at § 40-påbuddet var hjemlet, idet landsretten bemærkede, at ”der også efter den 1. januar 1992 er sket udledning af olie fra den forurenende tank”, og ”idet kommunen efter de oplysninger, der da forelå, havde grundlag for at antage, at forureningen stammede fra den fyringsolietank, der var i drift”, og ”at T som ejer af den omhandlede udlejningsejendom var omfattet af et objektivt ansvar efter miljøskadeerstatningslovens § 3, stk. 1, i tilfælde af forårsaget forurening”. Med henvisning hertil afviste landsretten, at det af T anførte om kommunens mangelfulde oplysning af sagen og standpunktsrisiko kunne føre til en anden bedømmelse af skyldsspørgsmålet og stadfæstede herefter dommen.

Kommentar: Dommen og sagens omstændigheder illustrerer på udmærket vis den usædvanlige ansvarskonstruktion, der er etableret med jordforureningslovens (jfl.) § 40 om påbud om forureningsundersøgelser. Efter jfl. § 40, stk. 2, kan en forurener påbydes at undersøge en ”mulig forurening”, medmindre den mulige forurening er opført før den 1. januar 1992. En forurener er defineret i jfl. § 41, stk. 3, og af forarbejderne til denne bestemmelse fremgår, at en udlejer ikke er en erhvervsmæssig forurener efter § 41, stk. 3, nr. 1, men derimod er omfattet af § 41, stk. 3, nr. 2, hvorefter der som udgangspunkt kun kan meddeles påbud efter § 40, hvis forureningen er forvoldt culpøst. Det fremgår dog samtidigt af § 41, stk. 3, nr. 2, at hvis forureningen er omfattet af strengere ansvarsregler ifølge anden lovgivning, herunder det objektive ansvar efter miljøskadeerstatningslovens § 3, kan der også meddeles påbud efter § 40, hvilket forudsætter, at forureningen er sket efter 1. juli 1994, hvor miljøskadeerstatningsloven trådte i kraft. I dette tilfælde var der på T's ejendom en nedgravet olietank på over 5.000 liter i drift. Da det var muligt, at den konstaterede forurening stammede fra denne olietank i drift, kunne kommunen meddele påbud efter § 40. Havde T efterkommet påbuddet rettidigt, ville undersøgelsen imidlertid have vist, at forureningen ikke stammede fra olietanken i drift, men fra den i 1986 nedlagte olietank. Som følge heraf ville T efter jfl. § 76, stk. 4, have haft krav på, at kommunen godtgjorde T's udgifter til opfyldelse af påbuddet, men selve påbuddet ville forblive gyldigt. T valgte imidlertid ikke at efterkomme det gyldige § 40-påbud rettidigt, og dette er en overtrædelse af jfl. § 88, stk. 1, nr. 1, hvorfor det

MRF 2021.212

må tiltrædes, at der var grundlag for strafansvar. Landsrettens bemærkninger om, at der også efter 1. januar 1992 løb olie ud fra den nedlagte olietank, efterlader imidlertid indtryk af, at landsretten ikke helt har styr på den særegne ansvarskonstruktion i § 40, der netop må forstås i lyset af den særlige regel i jfl. § 76, stk. 4, om tilbagebetaling af udgifter til påbud, når påbudsadressaten viser sig ikke at være omfattet af jfl. § 41, stk. 3. Problemet er, at den omstændighed, at der løb olie ud fra den i 1986 nedlagte olietank, ikke betyder, at der kunne meddeles påbud efter § 40, da den forurenende aktivitet (olietanken i drift) var ophørt i 1986, og at forureningen fra den nedlagte olietank ikke var omfattet af miljøskadeerstatningslovens objektive ansvar, der først trådte i kraft for forureninger efter 1. juli 1994. Selv om det er korrekt, at T skulle efterkomme påbuddet og ikke gjorde dette inden for den fastsatte frist, og at T derfor var skyldig, vedrører dette ikke spørgsmålet om, hvem der i sidste ende skulle betale udgiften til at undersøge forureningen. I forbindelse med fremsendelse af dommen til redaktionen på MRF er det af T's forsvarer oplyst, at kommunen betalte T's udgifter til undersøgelse af forureningen i overensstemmelse med § 76, stk. 4. Det må undre, at denne vigtige oplysning ikke fremgår af byrettens og landsrettens domfældelse, der således alene vedrører den manglende rettidige opfyldelse af påbuddet, som T herefter havde krav på at få godtgjort. Om T under de i sagen foreliggende omstændigheder kunne have krævet udgifterne til forureningsundersøgelserne godtgjort af kommunen, er der ikke taget stilling til i forarbejderne til § 76, stk. 4, som kom ind under Folketingets behandling af lovforslaget. Se uddybende Pagh: Jordforureningsloven med kommentarer (2. udg.) 2011, s. 864.

Udskrift af dombogen

DOM

afsagt den 22. oktober 2020

Retten nr. 10884/2018
Politiets nr. 1900-88110-00014-18

Anklagemyndigheden
mod
T
cpr-nummer xx-****

Anklageskrift er modtaget den 29. november 2018.

T er tiltalt for

overtrædelse af jordforureningsloven, lbkg. nr. 282 af 27. marts 2017 § 88 stk. 1 nr. 1, jf. § 40 stk. 1, jf. § 41 stk. 3 nr. 2,
ved som ejer af ejendommen ... i Slagelse, at have undladt at efterkommet Slagelse kommunes undersøgelsespåbud af 11. maj 2015, senest med tidsfrist til den 2. januar 2018 vedrørende olieforurening på adressen ... i Slagelse.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bødestraf.

Tiltalte har nægtet sig skyldig.

Sagens oplysninger

Slagelse Kommune udstedte den 11. maj 2015 følgende påbud :

"Påbud

vedrørende jordforurening ved olietankene på ..., 4200 Slagelse.

Den 16. april 2015 orienterede X Forsyning A/S os om, at de i forbindelse med etablering af fjernvarmestik til jeres ejendom ... i Slagelse, var stødt på forurening. De havde herefter indstillet arbejdet.

Tilsynsobservationer og baggrund:

Vi foretog samme dag en besigtigelse af udgravningen - se det vedlagte tilsynsnotat. Vi kunne konstatere tydelig oliefilm på flere vandpytter i udgravningen samt tydelig olielugt. De olieholdige vandpytter var beliggende omkring nogle udluftnings- og olierør - se herunder -, der var synlige i udgravningen. Udgravningen var på dette sted ca. 50 cm dyb. Der findes 2 fyringsolietanke på dette sted, hvor olieforureningen er konstateret - en 8.000 liters olietank i drift og en 20.000 liters olietank, der ifølge arkiverne blev tømt og afblændet i 1986. Slagelse Kommune ligger ikke inde med en tankattest for den nye tank, men tanken fremgår af BBR-registret.

Rørføringerne mellem tanken og oliefyret var delvist blotlagte i udgravningen. Rørene var stripset fast under udluftningsrøret, der var ført fra tanken hen til bygningen. Der var stripset to kobberrør samt et mindre plastrør fast under udluftningsrøret. Kobberrørene er henholdsvis en fødeledning og en afblændet returledning til oliefyret. Plastledning er koblet til en oliestandsmåler i fyrrummet. I 2008 blev der udført en forureningsundersøgelse omkring de to tanke. Der blev ikke konstateret forurening ned til 5 meters dybde ved denne undersøgelse. Vi vurderer derfor, at forureningen er sket efter dette tidspunkt. Som følge af jordjordforureningens terrænnære placering, er det mest nærliggende at antage, at forureningen skyldes utætheder i det olieførende rør eller spild ved påfyldning af tanken.

Vi gjorde derfor jer og ejendommens administrator opmærksomme på jeres pligt til at bringe en eventuel udstrømning af olie til ophør, jf. olietankbekendtgørelsens § 38. Ejendommens administrator meddelte den 20. april 2015, at rørføringerne vil blive tæthedsprøvet og et nyt rør om nødvendigt etableret. Dette er dog så vidt vi er orienteret ikke sket endnu. Vi har i dag - i en særskilt skrivelse - indskærpet overfor jer, at I skal foranledige at tankanlægget inspiceres og tæthedsprøvet inden 1 måned.

Ved en ny besigtigelse af udgravningen den 20. april 2015, udtog vi 3 jordprøver, som vi efterfølgende foretog PID-målinger på. PID-målinger er en vejledende metode til bestemmelse af flygtige forureninger, herunder olieforureninger. I 2 af de 3 prøver blev der konstateret kraftig olielugt og højt PID-udslag (561 og 228 ppm). De pågældende prøver blev der udtaget i bunden af den rende der var gravet, under de synlige olierør og lige over den betonplade, der var konstateret et stykke nede i jorden.

På grund af bemærkninger fra ejendommens administrator udtog vi den 27. april 2015 to prøver i udgravningen, for at fastslå hvilket olieprodukt, der er forurenede med. Der blev målt kulbrinteindhold i prøverne på henholdsvis 250 mg/kgTS og 740 mg/kgTS. Laboratoriet har vurderet, at kulbrinterne stammer fra diesel eller fyringsolie.

Forureningen blev konstateret 0,5-0,7 mut. Der var ikke tegn på forurening

tættere på terræn. Boringerne blev afsluttet 0,7 m., idet der blev stødt på en betonplade i denne dybde.

Vi vurderede på baggrund af ovenstående, at I vil kunne meddeles påbud efter jordforureningsloven om, at undersøge forureningens årsag og omfang samt hvordan den kan fjernes. Vi varslede derfor den 24. april 2015 et sådant påbud overfor jer.

Ejendommens administrator har i mails af 24. april, 26. april og 6. maj kommenteret den varslende afgørelse. I har ikke selv fremsendt bemærkninger til sagen.

Ejendommens administrator har betvivlet, at Slagelse Kommune har hjemmel til at meddele jer påbud om at fjerne forureningen. Administrator har hævdet, at forureningen skyldes spild fra X Forsyning A/S' entreprenørmaskiner og har vurderet, at jeres tankanlæg er tæt.

X Forsyning A/S har afvist, at der er deres maskiner der har forårsaget forureningen.

Vurdering:

Ifølge jordforureningslovens § 40, er der hjemmel til at pålægge en forurener at give oplysninger, herunder at foretage en prøvetagning og analyser, vedrørende en eventuel forurening. Som forurener anses, jf. § 41, stk. 3, nr. 2, "andre, der har forårsaget forurening, såfremt forureningen skyldes uforsvarlig adfærd eller en adfærd, der er omfattet af strengere ansvarsregler efter anden lovgivning". Lov om erstatning for miljøskader pålægger netop virksomheder, herunder udlejningsejendomme, der har nedgravede olietanke med et rumindhold på 6000 liter eller derover, et sådant skærpet ansvar.

Vi vurderer, at forureningen med stor grad af sikkerhed hidrører fra tankanlægget i drift, eller fra aktiviteter i tilknytning til dette - f.eks. påfyldning af anlægget. Der er særlig mistanke til føderøret eller det nu afbrudte returrør. Der er ikke noget der tyder på, at forureningen skulle være forårsaget ved spild fra X Forsyning A/S' entreprenørmaskiner.

Der er endvidere ikke noget der tyder på, at forureningen er afsluttet før 1. januar 1992, ligesom det ikke på forhånd kan udelukkes, at I vil kunne pålægges at fjerne forureningen. Vi vurderer derfor, at der er klar hjemmel i jordforureningsloven, til at meddele jer det varslede påbud.

Skulle de påbudte undersøgelser vise, at forureningen ikke helt eller delvist kan henføres til jer, har I ret til at få refunderet de udgifter, som påbuddet har medført for jer, jf. jordforureningslovens § 76, stk. 4.

Vi meddeler jer derfor nedenstående påbud, som tidligere varslet.

Afgørelse:

Slagelse Kommune påbyder jer hermed:

- at gennemføre undersøgelser til afklaring af kilden til forureningen, herunder om forureningen skyldes utætheder i det olietankanlæg, der er i drift. For så vidt angår afklaring af om der eksisterende tankanlæg er kilden, kan undersøgelserne f.eks. bestå i frigravning af rør eller tæthedsprøvning (Vi har i dag indskærpet, at I inden 1 måned fra dags dato skal foranledige tankanlægget inspiceret og tæthedsprøvet i overensstemmelse med olietankbekendtgørelsens regler.) af hele eller dele af tankanlægget.

- at gennemføre undersøgelser der klarlægger forureningens omfang, herunder:
 - lokaliserer kildeområdet (hotspot) for forureningen.
 - fastlægger forureningens maksimale kildestyrkekoncentrationer.
 - afgrænse det forurenede område vertikalt og horisontalt.
 - giver grundlag for at forureningsmængden i jord og eventuelt grundvand kan skønnes.
 - Giver grundlag for en vurdering af forureningens aktuelle og fremtidige miljø- og sundhedsmæssige betydning.
 - Giver grundlag for at der kan udarbejdes et eller flere prissatte projekter for hvorledes forureningen kan fjernes i et omfang, så enhver miljø- og sundhedsmæssig risiko elimineres.

- at udarbejde en rapport over de gennemførte undersøgelser. Rapporten skal minimum indeholde:
 - en beskrivelse af arbejdet.
 - En redegørelse for den valgte undersøgelsesstrategi.
 - resultaterne af undersøgelserne
 - et målfast kort over boringernes placering i forhold til bygning og tankanlæg.
 - et skøn over forureningsudbredelse i jord samt hvis dette er relevant i grundvand.
 - et skøn af forureningsmængden i jord og eventuelt grundvand
 - en indledende vurdering af forureningens miljø- og sundhedsmæssige betydning, af den forurening der planlægges efterladt, beskrives. Risikovurderingerne skal udføres i overensstemmelse med Natur og Miljøklagenævnets praksis (Natur- og Miljøklagenævnet henviser selv til Nævnets afgørelser fra 14. juli 2006 (sag nr. 43-2), 13. oktober 2006 (sag nr. 43-5) og 20. november 2006 (sag nr. 43-7) - se www.nmkn.dk) for risikovurderinger i sager efter jordforureningslovens påbudsbestemmelser.

Undersøgelserne skal være gennemført og afrapporteret inden 6 uger fra dags dato.

Kommunen vil efter modtagelsen af undersøgelsesrapporten vurdere, hvorvidt der er behov for yderligere undersøgelser samt i hvilket omfang forureningerne skal kræves fjernet.

Hvis vi vurderer, at undersøgelserne ikke udgør et tilstrækkeligt besluningsgrundlag, kan vi påbyde yderligere undersøgelser.”

Der er afgivet forklaring af tiltalte og af vidnerne A, B og C.

T har forklaret, at han og hans to brødre købte ejendommen i 1986. De havde et familieejt selskab, som blev ramt af krisen i 2008. Tiltalte var trådt ud af selskabet i 2007. I 2009 gik selskabet konkurs. I 2013 sagde kreditforeningen, at tiltalte kunne fortsætte som ejer. Hans to brødre havde for stor gæld. Han delegerede driften til A. Tiltalte har derfor aldrig selv haft med regnskab og administration at gøre. A overtog administrationen i 2011. Tiltalte går ud fra, at tingene har været i orden. Han blev bekendt med denne sag, da han blev kontaktet af X Forsyning A/S vedrørende fjernvarme. Naboejendommen ... har tidligere været i familiens eje. Der blev gravet i forbindelse med, at X Forsyning A/S i 2015 havde spurgt, om de ville tilslutte sig. Viceværten ringede og sagde, at der var fundet olie på grunden. Fjernvarmen blev ført ind et andet sted, så beboerne igen kunne komme forbi. Hans revisor sagde, at han ikke var enig i vurderingerne, og at han bare skulle tage det roligt.

Adspurgt af forsvareren forklarede tiltalte, at ejendommen blev ovetaget af familieekonsortiet i 1986. Sælgeren af ejendommen sørgede for, at den store tank blev proppet til. Foreholdt bilag 28 forklarede tiltalte, at Ejd. A/S af 2.4.64 var sælger af ejendommen. Han blev orienteret af A om, at hans tank blev trykprøvet. A fortalte ham, at det ikke var hans 8000 l - tank, der forurenede. Det var A, der forholdt sig til det og håndterede det. Tiltalte blev orienteret. Tiltalte fik pr. mail oplysning om, at A klagede over undersøgelsespåbudet. A forklarede, at baggrunden for deres klage var, at deres tank ikke forurenede, og at det ikke kunne være rimeligt, at de skulle blive ved med at undersøge noget, de ikke kunne være skyld i. Tiltalte var med til et møde med borgmesteren, hvor de talte om sagen. Men så kom der valg og nye øjne på sagen. De var til møde med borgmesteren, før trykprøvningen blev lavet. Tiltalte blev orienteret om, at klagenævnet sagde, at de skulle lave en undersøgelse. Tiltalte satte sin lid til A, der kørte sagen videre. De hyrede et firma til at lave oplæg til undersøgelse. Han var ikke selv inde over det. Han ved ikke, hvorfor undersøgelsen stadig ikke blev foretaget.

På et tidspunkt blev han ringet op af Slagelse Politi. Det sagde han til A. Han kunne ikke leve med at blive sigtet for at have overtrådt reglerne. Han

kontaktede Dansk Miljø ..., hvor C og en entreprenør sagde, at de nok skulle klare det. De gik i gang i april 2019 med at grave på ejendommen. De gik i gang kl. 7 om morgenen, og han var der kl. 8. C sagde til ham, at de havde fundet årsagen til forureningen. Hun påviste, at det var den store tank på 20.000 l, der ikke var lukket. Der var 4 huller i tanken. Olien bliver presset op gennem hullerne. Ifølge C er det svært at se, hvor prøverne er lavet i 2008. C ringede til B fra Slagelse Kommune for at spørge, om han ville se. B kom 15 min. senere. B sagde, at han kunne se, at olien stammede fra den store tank. C spurgte, om de skulle tage prøver til højre for tanken. Tiltalte spurgte, om de skulle fjerne olien ved den store tank. B sagde, at det var for gammelt til, at kommunen kunne kræve det fjernet. De tilkaldte ... Kloakservice, som kom 15 minutter senere og sugede olie op af den store tank. Han kan ikke huske, om han spurgte B, om de også skulle lukke hullerne i tanken. De ringede til ... VVS, som oplyste, at der ikke var gevind, og at der derfor skulle svejses. Det turde firmaet ikke, når der var olie i nærheden. C ringede til B, som sagde noget om, at der ikke var hjemmel til at kræve af tiltalte, at han skulle lukke hullerne. Så smed de jord på igen uden at lukke hullerne. Han ved ikke, hvor meget olie de sugede op af den store tank.

Adspurgt af anklageren forklarede tiltalte, at B viste tiltalte nogle papirer vedrørende en anden ejendom.

Vidnet A har forklaret, at han ikke har været ansat hos tiltalte. Han driver selvstændig virksomhed og har administreret for tiltalte efter aftale. Han kan ikke huske præcis, hvornår han begyndte at udføre arbejde for tiltalte. De besluttede, at der skulle fjernvarme ind. Det sørgede X Forsyning A/S for. De købte en nøglefærdig løsning hos X Forsyning A/S. Der blev konstateret olie på grunden i den forbindelse. De udførte en trykprøvning, som viste, at der ikke var fejl på den nye tank, som var den, de havde i brug. Det var kommunen ligeglad med. Vidnet synes ikke, at de blev hørt af kommunen. Han var ikke uenig i Miljøklagenævnets afgørelse, men han kunne ikke få en afgrænsning. I mail af 2. oktober 2017 fra B, sagens bilag 1.12, godkendte kommunen netop ikke deres undersøgelsesoplæg, for de tog forbehold for godkendelsen. B kunne ikke oplyse dem om, hvor stor en restforurening, kommunen ville acceptere. Undersøgelsen ville koste 80.000 kr. Det var meget magtpåliggende for dem, at de kunne få en garanti for, at de så var færdige, og at der ikke kom flere udgifter oveni. De var nervøse for at blive mødt med nye påbud.

Adspurgt af advokat Lars Henriksen forklarede vidnet, at kommunen oplyste, at man kunne årgangsbestemme dieselolie og finde ud af, hvor en forurening hørte til. Vidnet vidste, at der lå en gammel olietank. Kommunen sagde, at den gamle tank var lukket, så den skulle de ikke tænke på. Den var gammel og ikke i spil.

Vidnet B har forklaret, at han arbejder i Slagelse

Kommune. I 2015 var D sagsbehandler på denne sag, som vidnet senere overtog, da nævnet havde truffet afgørelse. Han er miljøtekniker og har arbejdet med området siden 1996. Han var med, da de blev tilkaldt af X Forsyning A/S ved indlægning af fjernvarme. X Forsyning A/S ringede til kommunen. Han så oliefilm på vandoverflader. Han tog PID-prøver, der lugtede af dieselolie. Diesel og fyringsolie er grundlæggende det samme. Han tog efterfølgende rigtige prøver, og de viste olieforurening.

I fotos, sagens bilag 1.26, side 1, ses mørk streg i udgravningen ved røret til T2. Side 2 ses påfyldningen til den lille tank, hvor der ikke er olieforurening at se. På foto 3 ser man fra T2 (8000 l) mod nord. Der er ikke olie at se med det blotte øje. På foto 4 ses misfarving ved udgravning af tracé. Foto 5 er taget ned i udgravning ved tracé. På foto 6 ses rør fra T2. Der er føderør og returrør og slange til måler i fyrrum hæftet med strips. På foto 7 ses udluftningsrør fra T2. Der er olie under, der ses som en sort og blå misfarvning. På foto 8 ses tydeligt olie ved udluftningsrør fra T2. Foto 9 ligner misfarvet jord, men vidnet kan ikke sige, hvor billedet er taget. Der var gravet tracé til fjernvarme, da vidnet ankom til stedet.

Vidnet var med til at udfærdige påbud. De undersøgte og konstaterede, at det var dieselolie. I 2008 var der ikke fundet forurening ved T1 og T2. Det viste sig, at tanken ikke var trykprøvet, og der var ikke tankregnskab. Så modtog kommunen en trykprøvning, som viste, at anlægget var tæt. Men der var den usikkerhed, at det ikke var oplyst, om returrøret havde været med i testen. Det var ikke på baggrund af trykprøven muligt at fastslå, hvor forureningen kom fra. Der var ikke mulighed for at komme videre, før der var foretaget nærmere undersøgelser. Man er nødt til at vide, hvad man har med at gøre. Virksomheden blev oplyst om, at hvis kommunen tog fejl, kunne virksomheden kræve pengene tilbage. Der blev lavet to prøver ved T1 og en prøve ved T2 i 2008. Der blev ikke fundet forurening ved nogen af prøverne. Der var ingen grund til at tro, at forureningen ikke kunne forbindes med tiltalte. Tiltalte opfyldte ikke påbudet, som gik på at finde kilden og afgrænse forureningen. Kommunen kan ikke på forhånd stille garantier for, at der ikke skal laves yderligere undersøgelser. Virksomheden ville have kommunen til på forhånd at sige, hvad en bagatel var. Kommunen laver en proportionalitetsafvejning på oplyst grundlag og kan så nå frem til at konkludere, at en forurening er så lille, at den ikke vil blive påbudt oprenset. Når man står med en boring, der viser olie, ved man ikke, om der er tale om lidt eller meget olie, og man ved ikke, om man er i midten eller i kanten af forureningen. De ville gerne godkende virksomhedens undersøgelsesoplæg, men det er korrekt, at de først ønskede en ekstra boring for at afgrænse forureningen i den retning. De havde fundet et højt tal ved T2. De stillede ikke yderligere betingelser. HB7 er den vestligste boring, som er vest for begge tanke. HB3 er lavet i nærheden af T1. Forurening siver ud, til det møder vand, og så breder det sig. Boringen går ned til det første vandspejl. Der er ikke vand hele tiden. Det sekundære grundvand kører op og ned.

Adspurgt af advokt Lars Henriksen, forklarede vidnet, at ved en forurening før 1992, kan der ikke gives påbud. Det var D, der udarbejdede tilsynsnotatet af 16. april 2015, sagens bilag 1.25. Da notatet blev lavet, vidste man, at der var en gammel tank. Når der henvises til "historikken", er det nok tankattesten, der tænkes på. Der lå et dokument, hvoraf fremgik, at den store tank var tømt og fyldt med beton og flyveaske. Man ville have gravet den op, men det var ikke muligt, fordi den var indstøbt i beton. Kommunen havde krævet opfyld, fordi tanken var placeret under en kørebane. Til historikken hørte også, at der i 2008 var lavet undersøgelser, der ingen forurening viste. Det fremgår af undersøgelsen fra 2008, bilag 1.27, at der blev lavet 2 boringer nord for T1 og en boring i det sydvestlige hjørne af T2. Det er B1, B2 og B3. De støttede sig til, at der ikke var fundet olie i den gamle undersøgelse. Derfor måtte forureningen være sket efter 2008. Det er kun B3 ved den nye tank, der er boret i tankgarven. B1 og B2, der er boret ved den gamle tank, er ikke boret i selve tankgraven.

De spurgte virksomheden, om returledningen havde siddet på tanken ved trykafprøvningen, men det fik de ikke noget svar på. Vidnet var til stede, da der blev gravet i april 2019. Han blev kontaktet af Dansk Miljø De konstaterede, at der sev olie ud af T1. T1 var tilsyneladende ikke blevet afblændet ordentligt. Der var olie, der piblede ud. Der var 4 huller i tanken. De drøftede, hvad der skulle gøres. Tanken skulle tømmes. Der kom en slamsuger og tømte tanken. Vidnet kan ikke huske, om han befalede eller anbefalede det. Det kan meget vel være, at han sagde til tiltalte, at han ikke kunne påbyde tiltalte at oprense.

Adspurgt af anklageren forklarede vidnet, at de ikke i dag har fået svar på alle pinde i undersøgelsespåbudet. Men kommunen betragter i dag påbudet som efterlevet. Forureningen er rensset op, og der er lavet prøver, hvor man ikke har fundet forurening af nævneværdig karakter.

Vidnet C har forklaret, at hun fortsat arbejder for Dansk Miljø ..., som hun er medejer af. Hun har udarbejdet rapporten af 16. april 2019. Hun rådgav om, at det var bedst at "gå i jorden". Der lå allerede mange tal, og i stedet for at bore videre, anbefalede hun kunden at åbne jorden. De gravede op med gravko. Den lille tank på 8.000 l var i brug, mens den store tank på 20.000 l ikke længere var i brug. De mødte først den store tank. Den var ikke lukket ordentligt af, og det piblede ud med olie. Foreholdt bilag 29, notat af 4. december 2016 fra Slagelse Kommune, hvoraf fremgår at tanken er tømt og fyldt med beton iblandet flyveaske, forklarede vidnet, at det ikke svarede til det, hun så ved opgravningen. Tanken var ikke svejset til, og der kom olie op. Der kan være restolie, selvom en tank er spulet, men her var mere end det. Tanken var ikke afproppet. Det er ikke første gang, hun har set det. Det, der boblede op, var fra den gamle tank. Hun ringede til Slagelse Kommune, og B og en kollega kom ud til stedet. De diskuterede indbyrdes frem og tilbage om retten til at udstede påbud om gamle forureninger. Vidnet ved ikke præcis, hvad der blev sagt om det. Tan

ken blev slamsuget og lukket til. Vidnet kan ikke huske, om de ordret blev bedt om at gøre det.

Det er den nye 8000 l-tank, der omtales i 2. og 3. afsnit på side 6 i rapporten. De undersøgte den, fordi de gamle prøver viste forurening ved tanken. Miljørådgivning A/S havde lavet de tidligere undersøgelser. Det var vidnets vurdering, at de lige så godt kunne springe undersøgelser over og rense op med det samme. Det kunne bedst betale sig.

Adspurgt af anklageren forklarede vidnet, at hun var selv var tilstede ved opgravningen på stedet den 8. april 2019. Det var en del af hendes forberedelse at se på de 13 jordprøver, der var lavet af Miljørådgivning A/S. Der var tegn på alle mulige slags olier i jorden. Inden de gang i gang med at grave den pågældende dag, tydede det foreliggende materiale på et komplekst forureningsbillede. Vidnet ville nok også have syntes, at det skulle undersøges nærmere. Da de gravede, konstaterede de synlig olieforurening, også i olieform.

Tiltalte er ikke tidligere straffet.

Anklagemyndigheden har under sagen frafaldet en påstand om tvangsbøder.

Retten begrundelse og afgørelse

Retten lægger efter de foreliggende oplysninger til grund, at Slagelse Kommunes påbud af 11. maj 2015 var hjemlet i jordforureningslovens § 40, stk. 1, jf. § 41, stk. 3. Retten har herved navnlig lagt vægt på, at det i Slagelse Kommunes vurdering indgik, at der i april 2015 blev konstateret en olieforurening på tiltaltes ejendom på det sted, hvor der findes to fyringsolietanke, og at der ved undersøgelser foretaget i 2008 omkring de to tanke ikke blev konstateret forurening ned til fem meters dybde.

Det er ubestridt, at Slagelse Kommunes påbud af 11. maj 2015 ikke blev opfyldt forud for den senest fastsatte tidsfrists udløb den 2. januar 2018.

Under disse omstændigheder, og idet det ikke kan føre til et andet resultat, at forureningen efter det oplyste om afgravningen i april 2019 må antages at stamme fra den gamle 20.000 liters tank og ikke fra 8000 liters tanken i drift, som Slagelse Kommune ved udstedelsen af påbudet havde særlig mistanke til, er det bevist, at tiltalte er skyldig i den rejste tiltale.

Straffen fastsættes til en bøde på 20.000 kr., jf. jordforureningsloven, lbkg. nr. 282 af 27. marts 2017 § 88 stk. 1 nr. 1, jf. § 40 stk. 1, jf. § 41 stk. 3 nr. 2.

Forvandlingsstraffen fastsættes som nedenfor bestemt.

Thi kendes for ret:

T skal betale en bøde på 20.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 14 dage.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger.

Line Bjørklund
dommer

/mthe+sob

Udskriftens rigtighed bekræftes.
RETTEN I NÆSTVED, den 22. oktober 2020

retsassistent

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

D O M

Afsagt den 19. august 2021 af Østre Landsrets 20. afdeling (landsdommerne Thomas Lohse, Mikael Friis Rasmussen og Morten Petersen Broberg (kst.)).

20. afd. nr. S-3104-20:

Anklagemyndigheden mod

T

(cpr.nr. xx-****)

(advokat Lars Henriksen, besk.)

Dom afsagt af Retten i Næstved den 22. oktober 2020 (10884/2018) er anket af T påstand om frifindelse, subsidiært formildelse.

Anklagemyndigheden har tillige anket med påstand om skærpelse.

Forklaringer

Der er i landsretten afgivet supplerende forklaring af vidnerne A, B og C.

Vidnet A har forklaret blandt andet, at han, da han hørte om forureningen, tænkte, at der skulle foretages nærmere undersøgelser. Han fik bestemt ikke tanken, at forureningen kunne stamme fra den fyringsolietank, der var i brug. Tiltalte fik dog denne tank trykprøvet, hvilket kommunen imidlertid ikke tog seriøst. Det var ikke muligt at få kommunen til at sige noget nærmere om, hvor omfattende og hvor dyre undersøgelser, der skulle gennemføres i anledning af forureningen. Han og tiltalte var opmærksomme på, at

undersøgelsesudgifterne kunne refunderes, hvis undersøgelserne måtte vise, at forureningen ikke var tiltaltes ansvar. Hvornår de tog kontakt til Dansk Miljø ..., husker han ikke, men baggrunden var, at Miljørådgivning A/S, som tidligere havde været på sagen, ikke havde ikke kunnet finde kilden til forureningen.

Det kan godt passe, at det var i forsommeren 2017, at Dansk Miljø ... blev tilknyttet. Miljørådgivning A/S havde ikke kunnet komme igennem overfor kommunen. Det var hans og Ts beslutning at koble en anden rådgiver på sagen. Trykprøvningen viste, at der ingen fejl var på eller i forbindelse med den nye tank. Han fandt det firma, der udførte tryktesten, på nettet. Der var ingen drøftelser med kommunen om den gamle tank, idet den ifølge de tilgængelige ejendomsoplysninger var blevet behørigt proppet af mv.

Vidnet B har forklaret blandt andet, at han ikke husker, hvornår Dansk Miljø ... kom ind i sagen. Dansk Miljø ... fremkom på et tidspunkt med et oplæg, hvilket kommunen ikke umiddelbart kunne godkende. Kommunen meddelte dette, hvorefter der ikke var yderligere kontakt med Dansk Miljø Tiltalte var vidst ikke indstillet på at betale, hvad det kostede at få lavet de nødvendige yderligere undersøgelser. Denne sag har ikke haft et sædvanligt forløb, idet kommunens påbud normalt efterleves. Det er fortsat hans opfattelse, at det var helt korrekt at udstede påbuddet.

Det er klart, at kommunen ikke kunne have udstedt påbuddet, hvis man dengang havde vidst, at forureningen stammede fra den gamle tank. Kommunen tog prøver i udgravningen og sammenholdt resultaterne med, at borerne i 2008 ikke havde vist forurening. Det har siden vist sig, at den gamle tank ikke fuldt ud var fyldt med flyveaske og beton og ej heller var tømt for olie eller afproppet ordentligt. I 2008 blev der boret tæt ved den gamle tank, jf. herved kortmaterialet. Kommunens håndboringer i 2015 blev ikke foretaget ved den gamle tank. Blanketten vedrørende trykprøvningen den 24. juni 2015 siger ikke noget om, hvorvidt også returrøret var blevet testet. Kommunen kontaktede gentagne gange det udførende firma herom, men firmaet vendte aldrig tilbage med svar.

Vidnet C har forklaret blandt andet, at hun og Dansk Miljø ... kom ind i sagen efterfølgende. Hun ved ikke, hvorfor den tidligere rådgiver blev skiftet ud. Der var foretaget 13 håndboringer, som gav et blandet billede. Det var derfor, at hun anbefalede, at der blev gravet ud. Hun var ikke klar over, at der lå en attest om afpropning på den gamle tank. Den tank var faktisk ikke behørigt afproppet i henhold til gældende regler. Således var tanken ikke forseglest ordentligt. Den var ikke fyldt helt op med beton eller flyveaske, idet de kunne konstatere hulrum i tanken. Den var heller ikke spulet og ren, idet den var efterladt med

betydelige mængder olie. Hun borede ned mellem de to tanke, men kunne ikke i jordprøverne genfinde de fund, som var gjort i tidligere undersøgelser. Hendes vurdering og konklusion er, at forureningen stammer fra den gamle tank.

Personlige oplysninger

Tiltalte har den 15. august 2018 vedtaget en bøde på 4.000 kr. og betinget frakendelse af førerretten i 3 år for overtrædelse af færdselslovens § 118, jf. § 4, stk. 1.

Landsrettens begrundelse og resultat

Også efter bevisførelsen for landsretten findes tiltalte af de grunde, der er anført i dommen, skyldig efter anklageskriftet, idet det herved lægges til grund, at der også efter den 1. januar 1992 er sket udledning af olie fra den forurenende tank.

Landsretten tiltræder således, at Slagelse Kommunes påbud af 11. maj 2015 var hjemlet og i øvrigt lovligt, idet kommunen efter de oplysninger, der da forelå, havde grundlag for at antage, at forureningen stammede fra den fyringsolietank, der var i drift. Det tiltrædes endvidere - hvilket ikke er bestridt - at tiltalte som ejer af den omhandlede udlejningsejendom var omfattet af et objektivt ansvar efter miljøskadeerstatningslovens § 3, stk. 1, i tilfælde af forårsaget forurening.

Det, som tiltalte i øvrigt har anført, herunder om Slagelse Kommunes oplysningsgrundlag og standpunktsrisiko, kan ikke føre til nogen anden bedømmelse af skyldsspørgsmålet.

Straffen, der fastsættes som en tillægsstraf, jf. straffelovens § 89, findes efter forholdets karakter passende udmålt.

Landsretten stadfæster derfor dommen.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger for by- og landsret, idet dog statskassen under hensyn til de foreliggende oplysninger om sagens forløb for byretten endeligt bør bære 8.000 kr. + moms af salæret til forsvareren.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom i sagen mod T stadfæstes.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger for by- og landsret, dog at statskassen endeligt bærer 8.000 kr. + moms af salæret til forsvareren.

(Sign.)

— — —

Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den 19-08-2021